

Fra: Hans Kalleberg [Hans.Kalleberg@grue.kommune.no]
Sendt: 3. februar 2015 11:52
Til: Postmottak KMD
Emne: Høring - endring i loven om interkommunale selskaper (78465) KDL
Vedlegg: Høring - endring i loven om interkommunale selskaper (78465).pdf

Det vises til deres høringsbrev datert 05.11.2014, ref. 14/170-17.

Grue kommunestyre behandlet saken i møte 02.02.2015, sak 002/15, jfr. vedlegg.

Kommunestyret fattet følgende enstemmige vedtak:

”Grue kommunestyre stiller seg svært kritisk til bakgrunnen for hele endringsforslaget og kan ikke se at så vidt omfattende endringer av lov om interkommunale selskaper er nødvendig.

Det vises særlig til forslaget om å innføre begrenset ansvar samt opphevelsen av konkursforbudet.”

Det vises til kommunestyrets vedtak.

2260 Kirkenær, 03.02.2015

Mvh

Grue kommune
For rådmann Turid Bjerkestrand

Hans Kalleberg
Politisk sekretær

Høring - endring i loven om interkommunale selskaper

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
002/15	Formannskapet	19.01.2015
002/15	Kommunestyret	02.02.2015

Innstilling:

Rådmannen rår formannskapet til å fremme slik

i n n s t i l l i n g

”Grue kommunestyre stiller seg svært kritisk til bakgrunnen for hele endringsforslaget og kan ikke se at så vidt omfattende endringer av lov om interkommunale selskaper er nødvendig. Det vises særlig til forslaget om å innføre begrenset ansvar samt opphevelsen av konkursforbudet”.

Behandling i FORMANNSKAPET - 19.01.2015

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i: FS-002/15

Grue kommunestyre stiller seg svært kritisk til bakgrunnen for hele endringsforslaget og kan ikke se at så vidt omfattende endringer av lov om interkommunale selskaper er nødvendig. Det vises særlig til forslaget om å innføre begrenset ansvar samt opphevelsen av konkursforbudet.

Saksordfører: Åse B. Lilleåsen

.....

Behandling i KOMMUNESTYRET - 02.02.2015

Formannskapets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i: KS-002/15

Grue kommunestyre stiller seg svært kritisk til bakgrunnen for hele endringsforslaget og kan ikke se at så vidt omfattende endringer av lov om interkommunale selskaper er nødvendig. Det vises særlig til forslaget om å innføre begrenset ansvar samt opphevelsen av konkursforbudet.

.....

Sakens dokumenter:

Nr	T	Dok.dato	Avsender/Mottaker	Tittel
20	I	05.01.2015	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Høring - forslag til endringer i lov om interkommunale selskap.

Herav som vedlegg:

Høringsbrev og notat av 5.11.2014 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD).

Saksopplysninger:

KMD har sendt ut forslag til endringer i lov om interkommunale selskap (IKS-loven). Høringsfristen er 5.2.2014. Bakgrunnen for forslagene til endring av loven er å sikre bedre samsvar mellom IKS-loven og EØS-avtalens regler om offentlig støtte, og i tillegg at endringene kan bidra til mer like konkurransevilkår mellom interkommunale selskaper og andre aktører som opptre i det samme markedet. Det er særlig ordningen med ubegrenset ansvar kombinert med konkurrsforbudet lovendringene skal ta sikte på å ivareta overfor EØS-avtalen.

Grue kommune er deltaker i følgende interkommunale selskaper:

Givas IKS

GBI IKS

SOR IKS

Hedmark revisjon IKS

Glåmdal sekretariat IKS

GIV IKS

Samtlige av IKS-ene som Grue kommune er deltaker i ble etablert med det formål å skille ut en oppgave for å oppnå samordning av ressurser, samling av kompetanse, effektive offentlige tjenester med mer.

Dagens lov innebærer at eierkommunene i de interkommunale selskapene har ubegrenset ansvar og at IKS-ene ikke kan gå konkurs. De respektive kommunestyre har valgt denne organisasjonsformen for på den ene måten å skille ut offentlig tjenesteyting og samtidig ha den nødvendige eierstyringen fra et folkevalgt nivå. Dette ble valgt i stedet for andre former for interkommunalt samarbeid slik som vertskommunesamarbeid m.m. IKS er blant annet en egen juridisk person. Hele virksomheten er skilt ut og det gir beslutningstakerne god oversikt over tjenesteytingen; herunder kvalitet, produktivitet, effektivitet samt dekningsgrader blant annet gjennom separate regnskap. Alternativet til IKS er aksjeselskap, men dette gir ikke de folkevalgte så god eierstyring som IKS.

Forslagene departementet kommer med er på bakgrunn av EØS-avtalens støtteregler. Offentlig eiet næringsvirksomhet verken kan eller tillates konkurransefordeler i forhold til privat eiet virksomhet.

Hva er ulovlig støtte?

Følgende vilkår må være oppfylt:

- 1) Tiltaket innebærer en økonomisk fordel for mottakeren (fordelskriteriet).
- 2) Støtten må være gitt av det offentlige eller av offentlige midler i enhver form (statsmidler).

- 3) Støtten må begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer eller tjenester (selektivitetskriteriet).
- 4) Mottaker av støtte må drive økonomisk aktivitet (foretaksbegrepet).
- 5) Støtten må vri konkurransen eller true med å vri konkurransen (konkurransesvridningskriteriet).
- 6) Støtten må være egnet til å påvirke samhandelen mellom EØS-landene (samhandelskriteriet).

Alle vilkårene må være oppfylt for at forbudet i EØS-avtalens artikkel 61 (1) for at støtten skal omfattes.

Fordelskriteriet innebærer blant annet at IKS oppnår gunstigere lånebetingelser enn andre konkurrerende aktører.

Selektivitetskriteriet innebærer at det kun er kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper som kan velge IKS som organisasjonsform og indikerer at dette i seg selv er en selektiv garantiordning.

Konkurransesvridningskriteriet innebærer at IKS vrir eller truer med å vri konkurransen. Dette begrunnes blant annet med de gunstige finansierings- og låneordningene de oppnår, og at et IKS med ubegrenset ansvar kan velge å drive der det ikke ville vært mulig med begrenset ansvar.

Helt til slutt må støtten være egnet til å påvirke samhandelen mellom EØS-landene. Og som nevnt over må alle kriteriene være oppfylt for at det skal være forbudt etter EØS-avtalen .

Departementet mener at lovendringene vil rydde av veien den usikkerhet som eksisterer om ordningen med ubegrenset deltakeransvar og konkursforbud er i strid med EØS-avtalen.

Departementet mener derfor rettstilstanden må avklares for å skape forutberegnelighet for interkommunale selskaper, kreditorer, konkurrenter, kunder og selskapene selv og at de kommunalt eide selskapene likebehandles med private aktører i samme konkurransemarked.

Departementet har på denne bakgrunn kommet med følgende forslag til endringer:

- 1) Fra ubegrenset til begrenset deltakeransvar § 3

I dag hefter eierkommunene for en ubegrenset prosent - eller brøkdel av selskapets samlede forpliktelser. Det vil si at en kreditor som ikke oppnår dekning hos selskapet kan gå på den enkelte deltaker for sin andel av forpliktelsen. Med innføring av et begrenset ansvar vil deltakerkommunens ansvar være begrenset av innskuddenes størrelse. Det betyr også at eierkommunene ikke hefter overfor kreditorene for selskapets gjeld. Beslagsretten begrenses til selskapets eiendeler.

- 2) Oppheving av konkursforbudet i § 23

Som en konsekvens av å innføre et begrenset ansvar vil kreditorene kunne forfølge sine fordringer ved gjeldsforhandling og konkurs. Dette betyr at konkursforbudet foreslås opphevet.

- 3) Deltakernes ansvar etter avvikling § 36

Kreditorer skal først søke dekning for sitt tilgodehavende i selskapets eiendeler og dersom kreditor ikke får dekket dette kan han kreve den enkelte deltakeren for inntil verdien av det

denne eventuelt har fått ved avviklingen av selskapet, og med det hefter avviklingsstyrets medlemmer solidarisk og uten begrensning.

4) Endringer i bestemmelser om innskudd, utbytte og kapitalforhold

Ved å innføre et begrenset ansvar svekkes kreditorenes vern ifht dagens lovverk og selskapet blir mindre kredittverdig blant annet til å oppnå gode lånebetingelser. Dette må ivaretas ved at det blir stilt andre bestemmelser til kapitalforholdene i selskapet og deltakernes innskuddsplikt. Hva som er forsvarlig egenkapital er det primært styret som må ta stilling til i og med det er de som forestår den daglige driften som har best forutsetning for å vurdere behovet for kapital i selskapet. Det foreslås også i lovendringen at styret har handleplikt dersom egenkapitalen er for lav. Samtidig innføres en plikt for styret til å foreslå oppløsning av selskapet dersom det ikke kan foreslå tiltak som bidrar til at egenkapitalen blir forsvarlig. Det foreslås også egne regler knyttet til forhøyelse eller nedsettelse av innskuddskapitalen og utdeling av selskapsmidler for interkommunale selskaper.

Forslaget i § 5 b er et forslag til en ny lovbestemmelse om at innskuddskapitalen i et IKS kan forhøyes ved at deltakerne innbetaler ny kapital. Dette vil berøre kommunens budsjett, og det er foreslått at dette skal kommunestyrene vedta ved en endring av selskapsavtalen etter § 4. Forslaget vil komme fra representantskapet. En forhøyelse av innskuddskapitalen uten nyinnbetaling er forutsatt også besluttet av kommunestyrene gjennom endret selskapsavtale. Samme behandling vil en nedsettelse av innskuddskapitalen måtte gjennomføres på.

Utbytte – utdeling som ikke er nedsettelse av innskuddskapitalen eller oppløsning vil være utbytte. Adgangen til å dele ut utbytte må hensyntas god og forsiktig regnskapsskikk, og avgrenses i forhold til størrelsen på selskapets nettoformue. Det er representantskapet som har myndighet til dette og her foreslås ingen endring.

Som en konsekvens av punktene ovenfor er det også foreslått en rekke andre endringer. En sentral endring berører styrets myndighet jfr. § 13. Og med innføring av et begrenset deltakeransvar hvor selskapet kan tas under konkursbehandling er det kun styret som kan begjære selskapet konkurs eller åpne gjeldsforhandling. Dette begrunnes med at det er styret som kjenner selskapet best og er nærmest til å foreta denne vurderingen. I tillegg vil selskapet ikke lenger være beskyttet mot tvangssalg ved betalingsproblemer.

Overgangsordninger

Departementet legger opp til en overgangsperiode på ett år noe som de mener vil være tilstrekkelig for partene til eventuelt å endre låneavtaler med mer.

Økonomiske konsekvenser for kommunene

I følge forslaget skal ikke endringene innebære endringer av materiell karakter for kommunen. Kommuner blir imidlertid frigjort fra det økonomiske ansvaret for ny gjeld stiftet av IKS-ene, og for eksisterende gjeld etter en overgangsperiode på ett år.

Konsekvenser for de interkommunale selskapene

Innføring av begrenset ansvar og oppheving av konkursforbudet vil medføre at kredittverdigheten reduseres og dette vil selskapene måtte betale i form av høyere rente på lån. Dette kan løses ved at eierkommunene gir en garanti dersom selskapet verken driver

økonomisk aktivitet eller næringsvirksomhet. Det er selskapene som vil måtte bære risikoen for at vurderingene knyttet til en slik garanti er lovlig.

Vurdering:

De foreslåtte endringene fra KMD i IKS-loven har sammenheng med behovet for å skape sikkerhet i forhold til EØS avtalens støtteregler. Og som nevnt må samtlige av kravene fra 1-6 være oppfylt. Det er vanskelig å se at dette er tilfellet for de interkommunale selskapene Grue kommune er deltaker i. Selskapene er organisert rundt tjenesteyting av lovpålagte oppgaver (vann, avløp, renovasjon, brann, opplæring) og noe forvaltning (sekretariat og revisjon). Det er vanskelig å se at denne måten å organisere disse oppgavene på (ved et IKS) skulle bidra til å vri konkurransen og skape en økonomisk fordel gjennom blant annet gode lånebetingelser.

Uansett vil det ved å innføre disse lovendringene bety at tjenestene til innbyggerne vil kunne bli dyrere dersom man ikke kan gå omveien med en garanti. Samtidig kan det bli behov for å øke innskuddskapitalen noe som vil påvirke kommunens budsjett. Styrets rolle blir svært viktig og de får en rolle mer lik styret i et aksjeselskap. At kommunen bare hefter for sitt innskudd og blir frigjort gjeldsansvaret synes i utgangspunktet ideelt, men kombinert med opphevelse av konkursforbudet og at selskapet kan slås konkurs gir et økt risiko knyttet til kommunens ansvar for tjenestene. Levering av vann og avløp, renovasjon og brann er viktige offentlige oppgaver som må gis en trygg økonomisk ramme.

Rådmannen har vanskelig for å se behovet for disse endringene i lov om interkommunale selskaper og foreslår at følgende høringsuttalelse sendes departementet:

”Grue kommunestyre stiller seg svært kritisk til bakgrunnen for hele endringsforslaget og kan ikke se at så vidt omfattende endringer av lov om interkommunale selskaper er nødvendig. Det vises særlig til forslaget om å innføre begrenset ansvar samt opphevelsen av konkursforbudet.”